

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **F. A. E.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**, se sídlem Kounicova 24, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 7. 2016, č. j. 32 A 34/2016 - 34,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 7. 2016, č. j. 32 A 34/2016 - 34, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 5. 5. 2016, č. j. KRPB-87487-39/ČJ-2016-060023-50A, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ing. Jakubovi Backovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení před krajským soudem a v řízení o kasační stížnosti ve výši 12.342 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 10. 4. 2016, č. j. KRPB-87487-25/ČJ-2016-060023-50A, byl žalobce zajištěn podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu

cizinců“), za účelem jeho předání podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ či „Dublinské nařízení“). Doba zajištění byla stanovena na dobu od 10. 4. 2016 do 10. 5. 2016.

[2] Dne 5. 5. 2016 vydala žalovaná rozhodnutí č. j. KRPB-87487-39/ČJ-2016-060023-50A, jímž byla doba zajištění žalobce prodloužena na dobu od 11. 5. 2016 do 9. 6. 2016.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud žalobu zamítl. V rozsudku uvedl, že byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění. Argumentace žalobce byla vystavěna na tom, že maďarský azylový systém trpí systematickými nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 věty druhé Dublinského nařízení, protože je zajištění žalobce za účelem jeho předání do Maďarska nezákonné. S těmito závěry se však krajský soud neztotožnil. Připouští-li maďarská právní úprava potenciální navrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Srbska jakožto bezpečné třetí země, není tato skutečnost sama o sobě na závadu, a to zejména z toho důvodu, že žadatel je i v tomto případě oprávněn požadovat se přezkumu rozhodnutí maďarských správních orgánů prostřednictvím opravných prostředků, které mu tamější právní úprava skýtá. Ani z rozsudku Soudního dvora ze dne 17. 3. 2016 ve věci C-695/15 nevyplývá, že by nebylo možné předávat cizince do Maďarska. Dovozuje-li pak žalobce systematické nedostatky maďarského azylového systému ze skutečnosti, že vysoké procento žalobou napadených rozhodnutí maďarských správních orgánů ve věcech mezinárodní ochrany je soudy rušeno, nelze mu přisvědčit; krajský soud bez provedení dokazování nemůže hodnotit pravdivost žalobcem předkládaných statistických údajů. Provedení dokazování těmito statistickými údaji nepovažoval krajský soud za nezbytné, neboť nemají pro rozhodnutí o předmětné žalobě náležitou relevanci. Nutno zdůraznit, že i kdyby krajský soud připustil hodnověrnost žalobcem předkládaných údajů, nelze pouze na tomto podkladě tvrdit, že by maďarský azylový systém selhával. Z žalobcem uváděných skutečností totiž naopak implicitně vyplývá, že maďarský soudní systém je natolik funkční, že je schopen sám zachytit nezákonná rozhodnutí tamějších správních orgánů a přispět tak k jejich nápravě, z čehož lze usuzovat, že soudní přezkum není toliko formální, jak tvrdí žalobce. Krátké lhůty pro podání opravných prostředků pak mohou samy o sobě jen stěží založit existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, neboť nepůsobí přímý zásah do právní sféry cizince, k němuž by mohlo dojít pouze tehdy, pokud by lhůta byla stanovena v natolik krátké době, že by bylo podání opravného prostředku fakticky znemožněno a účinná ochrana práv by byla v řízení o opravných prostředcích vyloučena. I zbylá argumentace žalobce v zásadě vychází z hodnocení úrovně maďarské právní úpravy, přičemž pro ověření jejího obsahu by bylo nezbytné provedení dokazování. Takový postup však žádná ze stran řízení nenavrhla a ani krajský soud je nepovažoval pro posouzení věci za nezbytné. Krajský soud si je rovněž vědom toho, že aby mohlo být zajištění realizováno, musí směřovat k legitimnímu cíli, z čehož pak lze dovodit, že již ve fázi rozhodování o zajištění je nezbytné do jisté míry posuzovat též potencialitu předání cizince do dotčeného členského státu. Přesto však nelze dle názoru

pokračování

krajského soudu na správní orgány rozhodující o zajištění cizince klást v tomto směru totožné požadavky jako na správní orgány rozhodující v řízení dublinském, neboť až v tomto řízení je dán prostor pro důkladné posouzení otázky přípustnosti předání cizince z hlediska případné rozpornosti se závazky ČR na poli práva evropského a mezinárodního, zejména v oblasti ochrany základních lidských práv. Existence takových zřejmých důvodů, v jejichž důsledku by bylo zajištění žalobce za účelem jeho případného předání do Maďarska zapovězeno, však v posuzovaném případě nebyla dána a dle přesvědčení krajského soudu se ji nepodařilo žalobci osvědčit ani v předmětném soudním řízení. Přitom nelze říci ani tolik, že by existence systematických nedostatků v Maďarsku měla být žalované známa z její úřední činnosti, neboť navzdory tomu, co tvrdí žalobce, systematické nedostatky nebyly dosud v případě Maďarska jednoznačně oficiálně deklarovány a na tuto problematiku existuje v současné době množství protichůdných názorů, o čemž svědčí i jistá nejednotnost dosavadní rozhodovací praxe.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[5] Stěžovatel namítl nedostatečné a nepřezkoumatelné posouzení přípustnosti zajištění za účelem jeho předání do Maďarska. Maďarsko není schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení, přičemž v maďarském azylovém řízení jsou systémové nedostatky. Pro tyto nedostatky nesmí být předán k vyřízení své žádosti o mezinárodní ochranu do Maďarska a nemůže být proto za účelem takového předání ani zajištěn. Zajištění musí být používáno zcela restriktivně a nelze tak přisvědčit názoru soudu, podle nějž je možné stěžovatele omezit na osobní svobodě z toho důvodu, že by bylo příliš složité posoudit, zda je jeho omezení věcně správné a zda je účel jeho omezení na svobodě realizovatelný. V případě, kdy je třeba vážit hodnoty osobní svobody a umožnění řádného průběhu dublinského řízení, nemůže být sporu o tom, že nelze osobní svobodu cizinců omezovat preventivně s argumentem, že se případně ukáže, zda takové omezení osobní svobody bylo důvodné. Naopak je třeba zvolit přístup, podle nějž bude k omezování svobody přistupováno pouze v případě, pokud neexistují vážné důvody domnívat se, že takové omezení by bylo bezúčelné a protiprávní. Je třeba zdůraznit, že v případě stěžovatele se nejedná o potenciální důvody, které by se týkaly jakkoliv trestněprávně relevantního jednání nebo ochrany veřejného pořádku, nýbrž o důvody spočívající výlučně ve snaze provést dublinské řízení na území České republiky. Stěžovatel dále obsáhle brojil proti závěrům krajského soudu ve vztahu k účinné ochraně před maďarskými soudy. Stěžovatel odkázal na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150. Stěžovatel doplnil, že předložil celou řadu důkazních materiálů poskytujících zásadní informace o nepřijatelné podstatě maďarského azylového řízení, přičemž se jedná o materiály, které si v průběhu posledních měsíců jistě mohla přinejmenším prostřednictvím ministerstva vnitra opatřit i žalovaná. Podle stěžovatele je nepřipadný i poukaz krajského soudu na rozsudek Soudního dvora ve věci C-695/15 ze dne 17. 3. 2016. Stejně tak stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že není namístě nedostatečnost ochrany v Maďarsku vyčerpávajícím způsobem řešit právě v řízení o zajištění stěžovatele. Stěžovatel dále poukázal na to, že jeho zajištění bylo neúčelné a nepřiměřené i z toho důvodu, že v jeho případě bylo patrné, že bude předán do Německa,

tedy do sousední země. Poukázal na smysl a účel § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a čl. 28 Dublinského nařízení.

[6] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tímto stížním důvodem.

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu vycházel z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je i *povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit* (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat především vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

[11] Nejvyšší správní soud nepominul ani nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 (dostupný na www.nalus.usoud.cz), ve kterém Ústavní soud vyslovil, že *„odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena“*. Ostatně Ústavní soud i v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na www.nalus.usoud.cz) konstatoval, že: *„[s]oudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny“*.

[12] Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře již dříve. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, který byl uveřejněn pod č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí

pokračování

Nejvyššího správního soudu, v němž vyložil, že: „*Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné*“. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 133/2004, pak vyslovil Nejvyšší správní soud názor, že: „*Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny*“. Nejvyšší správní soud též vyslovil v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupném na www.nssoud.cz, že pokud „*z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsany skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“. Judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, který byl uveřejněn pod č. 689/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je jinak společný závěr, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka řízení klíčovou, na níž je postaven základ jeho žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá*“.

[13] Nejvyšší správní soud s poukazem na shora uvedené konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil o skutečnostech podstatných pro danou věc, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené musí nalézt svůj odraz v odůvodnění dotčeného rozhodnutí. Je tomu tak proto, že jen prostřednictvím odůvodnění lze dovodit, z jakého skutkového stavu správní soud vyšel a jak o něm uvážil. Co do rozsahu přezkoumávání správního rozhodnutí (po věcné stránce) je správní soud, nestanoví-li zákon jinak (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s. v návaznosti na § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), vázán dispoziční zásadou. Ponechat stranou nelze okolnost, že obsah odůvodnění rozhodnutí správního soudu v podstatě předurčuje možný rozsah opravného prostředku vůči tomuto rozhodnutí ze strany účastníků řízení. Pokud by vůbec neobsahovalo odůvodnění nebo by nereflektovalo žalobní námitky a zásadní argumentaci, o níž se opírá, mělo by to nutně za následek jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost.

[14] Napadený rozsudek výše uvedená kritéria přezkoumatelnosti splňuje. Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Je z něj rovněž patrné, z jakých důvodů má právní názory vyslovené žalovaným za správné a naopak, z jakých důvodů shledal nedůvodnými žalobní námitky stěžovatele. Stěžovatel ostatně v kasační stížnosti se závěry krajského soudu obsáhle polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti nebylo možné. Nesouhlas stěžovatele s právními názory vyjádřenými v napadeném rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, nebo ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163). Námitka nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů je tudíž nedůvodná.

[15] Stěžovatel v žalobě a následně v kasační stížnosti poukazoval na existenci systematických nedostatků maďarské azylové právní úpravy, které naplňují kritéria čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Pro tyto nedostatky nesmí být předán k vyřízení své žádosti o mezinárodní ochranu do Maďarska a nemůže být proto za účelem takového předání ani zajištěn.

[16] Čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III stanovuje kritéria, při jejichž naplnění není možno přemístit žadatele o mezinárodní ochranu do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný. Podle tohoto ustanovení platí, že: *„Existují-li závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.“* Čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Charta EU“) poté stanoví: *„Nikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.“*

[17] Nejvyšší správní soud se obdobnými případy ve své rozhodovací praxi již opakovaně zabýval. Recentním rozsudkem ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 - 27, Nejvyšší správní soud zrušil jak zamítavý rozsudek krajského soudu, tak i žalobou napadené rozhodnutí žalované o zajištění stěžovatele. V tomto rozsudku zdejší soud uvedl: *„Při posuzování otázky zákonnosti zajištění cizince za účelem předání do státu příslušného pro vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu je správní orgán povinen zahrnout do svých úvah i otázku faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání. Musí se proto zabývat i tím, zda nejsou v případě státu, do něž má být cizinec předán, naplněna kritéria podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Zajištění osoby totiž představuje významný zásah do jejích práv a svobod a může být realizováno nejen za podmínky, že to umožňuje zákon, ale také pouze v případě, že je to nezbytné k naplnění zákonem stanoveného účelu tohoto opatření. Řízení o zajištění je přitom správním řízením, v němž má být účastníku z moci úřední uložena povinnost, proto je správní orgán podle § 50 odst. 3 správního řádu povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti, svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Případnou existenci systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v zemi, kam má být cizinec předán, se proto správní orgán musí zabývat vždy z úřední povinnosti. [...] Žalovaná se však ani předběžně nevypořádala s možnou překážkou realizace předání stěžovatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, tj. zda v Maďarsku neexistují*

pokračování

závažné důvody domnívat se, že dochází k systematickým nedostatkům a) azylového řízení nebo b) podmínek přijetí žadatelů v Maďarsku, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu čl. 4 Charty. [...] Žalovaná ve svém rozhodnutí o zajištění k otázce splnění podmínek pro zajištění za účelem předání do Maďarska uvádí: „Jak bylo zjištěno a uvedeno, se jmenovaným je vedeno řízení o udělení azylu v Maďarsku. Uvedený stát je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků a bude s ní zahájeno řízení o předání dle Nařízení Evropského parlamentu a rady /EU/ č. 604/2013 ze dne 29. června 2013. S ohledem na uvedené skutečnosti správní orgán dospěl k závěru, že předání cizince je v době trvání zajištění uskutečnitelné, neboť k této realizaci nebrání v době rozhodování žádná překážka.“ Z výše uvedeného vyplývá, že se správní orgán kritérii podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, zabýval jen zcela povšechně, v rovině obecného tvrzení o Maďarsku jakožto bezpečné zemi. [...] Za této situace je zcela nezbytné, aby se žalovaná jako kompetentní správní orgán při rozhodování o zajištění pro účely takového předání vždy znovu zabývala aktuální situací v zemi, do níž má být cizinec předán, a výslovně se vyjádřila k otázce realizovatelnosti předání z hlediska kritérií čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. [...] kritériem zákonnosti rozhodnutí o zajištění však není pouze navazující aktivita Ministerstva vnitra spočívající v bezodkladné realizaci předání cizince, případně součinnost příslušného státu, ale také právní přípustnost takového předání podle kritérií čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Proto měl krajský soud rozhodnutí žalované zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, jak žalovaná usoudila na naplnění těchto kritérií.“

[18] Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od těchto závěrů a přebírá je také pro nyní posuzovanou věc. Výše uvedené závěry ostatně plně převzal zdejší soud také v rozsudku ze dne 2. 9. 2016, č. j. 9 Azs 98/2016 - 45, v rozsudku ze dne 14. 9. 2016, č. j. 7 Azs 115/2016 - 26 a v rozsudku ze dne 20. 9. 2016, č. j. 7 Azs 147/2016 - 40. Podpůrně lze odkázat i na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 Azs 5/2016 - 25 a ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 33/2013 - 35. Pominout nelze ani usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, podle něhož má „[s]právní orgán [...] povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...]

[19] Žalovaná se však řádně nevypořádala s možnou překážkou realizace předání stěžovatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, tj. zda v Maďarsku neexistují závažné důvody domnívat se, že dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení nebo podmínek přijetí žadatelů v Maďarsku, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu čl. 4 Charty. Žalovaná ve svém rozhodnutí o zajištění k otázce splnění podmínek pro zajištění za účelem předání do Maďarska pouze uvedla, že Maďarsko je bezpečná země, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků.

[20] Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaná se kritérii podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III zabývala jen v rovině obecného tvrzení o Maďarsku jakožto bezpečné zemi.

Odůvodnění svého rozhodnutí neopatřila dostatečným množstvím argumentů, které by umožnily posoudit jejich oprávněnost v konfrontaci s důvody uvedenými stěžovatelem v kasační stížnosti a předtím v žalobě. Nejvyšší správní soud proto v dané věci neshledal důvod odchytil se od právního názoru vysloveného ve výše uvedeném rozsudku a shledal žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Krajský soud měl k žalobě stěžovatele žalobou napadené rozhodnutí z uvedeného důvodu zrušit.

[21] V daném případě přitom správní orgán vycházel z toho, že první bezpečnou zemí, kde je stěžovatel veden jako žadatel o mezinárodní ochranu, je Maďarsko, přičemž tato země je zemí příslušnou k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. S tímto vyslovil souhlas i krajský soud, který v rozsudku mj. uvedl, že: „*V době vydání rozhodnutí žalovaná správně vycházela z toho, že státem určeným k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu je Maďarsko.*“ S ohledem na uvedené závěry nemohl proto Nejvyšší správní soud přihlídnout ani k následnému transferu stěžovatele do jiné země EU. Správní orgán posuzoval otázku zákonnosti zajištění cizince primárně ve vztahu k Maďarsku, a jak bylo výše uvedeno, tuto otázku zkoumal nedostatečně.

[22] Z výše uvedených důvodů měl krajský soud rozhodnutí žalované sám zrušit pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. V reakci na žalobní námitky stěžovatele se sice krajský soud pokusil sám vypořádat i se samotnou otázkou existence systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Maďarsku, avšak nedostatečně. Jakkoliv je v pravomoci soudů ve správním soudnictví ověřovat či doplňovat dokazování provedené dříve správními orgány (§ 77 odst. 2 s. ř. s.), není jejich úkolem (a nezřídka ani v jejich možnostech) namísto správních orgánů tento stav prvotně zjišťovat. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval například ve svém rozsudku ze dne 16. 4. 2015, č. j. 5 Afs 89/2013 - 29, „*těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, přičemž není úlohou správních soudů provádět složitá dokazování a nahrazovat tak to, co měl již před nimi učinit správní orgán [...] Správnímu soudu přísluší v rámci soudního přezkoumání správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Soudní řízení správní není pokračováním správního řízení. Úloha správního soudu je tak primárně přezkumná, v zásadě se nejedná o soud nalézací, byť je správní soud samozřejmě oprávněn v přiměřeném rozsahu doplnit dokazování provedené správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.).*“ Obdobně podle rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 114/2015 - 36, „*v řízení o žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. má krajský soud běžně řešit, a to typicky prováděním důkazů, skutkové otázky, jež byly zkoumány ve správním řízení, jehož výsledek, tedy žalobou napadené správní rozhodnutí, přezkoumává. Dokazování před soudem se však má zásadně omezit na prověření toho, zda skutkové závěry ze správního řízení obstojí.*“

[23] S poukazem na shora uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám

pokračování

správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm je žalovaná vázána právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[24] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalované, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by stěžovateli v řízení o kasační stížnosti nebo v řízení před krajským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Žalovaná ve věci úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[25] V řízení před krajským soudem byl stěžovateli ustanoven zástupce, advokát Mgr. Ing. Jakub Backa. Krajským soudem ustanovený zástupce ze zákona zastupuje účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému advokátovi platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud mu přiznal odměnu za tři úkony právní služby [dva úkony před krajským soudem: převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále sepis doplnění žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky; jeden úkon před Nejvyšším správním soudem: sepis kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] v celkové výši 9.300 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 900 Kč jako paušální náhradu výdajů s těmito úkony spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát v řízení o kasační stížnosti doložil, že je od 1. 7. 2016 plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 2.142 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 12.342 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2016

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu